

KOMENTÁŘ K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ NA FINANČNÍCH TRZÍCH

Dopady pandemie na světovou ekonomiku

Datum: 24. duben 2020

Martin Pecka
portfolio manažer

Vzhledem k vývoji pandemie nového koronaviru Covid-19, kdy nákaza během neuvěřitelně krátké doby zasáhla v podstatě celý svět, můžeme konstatovat, **že současná situace představuje pro světovou ekonomiku otřes srovnatelný, nebo dokonce větší než finanční krize z let 2008 a 2009.** Opatření jednotlivých zemí mající za úkol zpomalit a následně zastavit šíření nemoci světovou ekonomiku paralyzují. Ta se kvůli tomu dostává do dvojích kleští, jednak klesá nabídka zboží i služeb a zároveň se prudce snižuje i poptávka. Ekonomika se tak musí vypořádat současně s nabídkovým i poptávkovým šokem.

Pro další vývoj světové ekonomiky bude klíčové to, za jak dlouho se s epidemií dokáží vyrovnat Spojené státy a Evropa, kde je v současné době největší koncentrace nákazy. Ačkoliv se jedná o ohromný negativní dopad na světovou ekonomiku, zkušenosti z asijských zemí ukazují, že po akutní fázi nákazy, která trvá přibližně jeden až dva měsíce, dochází k postupnému obnovení standardního fungování celé společnosti. Pokud se i vyspělým státům podaří vypořádat se s nákazou ve srovnatelném období, pak je možné očekávat i návrat ekonomického růstu. **Následné oživení bude tím silnější a rychlejší, čím kratší budou současná restriktivní opatření.**

Koncem dubna světová zdravotnická organizace **WHO informovala, že epidemie je v západní Evropě na ústupu.** S tím koresponduje i to, jak se Evropa po zavádění tvrdých protiepidemických opatření pomalu navrácí do normálu. **Řada států Evropské unie už některá restriktivní nařízení stáhla nebo předložila harmonogram, na základě kterého mají jejich vlády při uvolňování opatření postupovat.** Naopak WHO varovala před nárůstem případů nemoci Covid-19 v Africe, Latinské Americe a východní Evropě. **Ve Spojených Státech se již podařilo zastavit exponenciální nárůst nakažených,** ale jejich počty jsou stále vysoké a je zde patrné určité zpoždění oproti Evropě.

Ačkoliv je na přesnější odhady ještě brzy, **řada ekonomů předpokládá, že světová ekonomika v důsledku šíření epidemie a nutnosti reagovat na něj drastickými opatřeními míří do hospodářské recese.** Mezinárodní měnový fond (MMF) očekává letos propad globální ekonomiky o tři procenta. Přitom ještě v lednu předpovídal na letošní rok vzestup hrubého domácího produktu o 3,3 procenta. **Světové hospodářství tak podle MMF směřuje k nejhlubší recesi od velké hospodářské krize ve 30. letech minulého století.**

Akce centrálních bank

Centrální banky a vlády na celém světě okamžitě **zahájily koordinovanou akci na podporu ekonomiky**. V uplynulých dnech jsme mohli sledovat, jak centrální banky snižovaly úrokové sazby, sáhly k mimořádným injekcím likvidity a řada z nich vyhlásila programy na nákup aktiv. Oproti předchozím krizovým obdobím se na tom podílí v nebyvalé míře i centrální banky rozvíjejících se zemích, které v minulosti bývaly často nucené k procyklické politice utahování měnové politiky v důsledku prudkého oslabení měn a odlivu kapitálu.

Vše odstartovala centrální banka USA (FED), když nejprve **snížila sazby o 150 bazických bodů na nulu** a zároveň se **vrátila k politice „kvantitativního uvolňování“** prostřednictvím bezlimitních nákupů vládních a hypotéčních dluhopisů. Největší novinkou aktuální série opatření je první **vstup FEDu do segmentu firemních dluhopisů**, které bude americká centrální banka nakupovat na primárním i sekundárním trhu. Kromě toho FED přistoupil k **uvolnění regulačních požadavků na kapitál** a indikoval otevřenost k „benevolentnímu“ přístupu ke klasifikaci pohledávek vůči firmám a lidem postiženým krizí vyvolanou šířením koronaviru.

Ani **výše uvedené kroky nejsou konečné a centrální banky reagují na aktuální situaci na finančních trzích průběžně**. **Nejnověji ECB dále zmírnila pravidla pro komerční banky**, když se rozhodla jako záruku za půjčky přijímat i některé dluhopisy s neinvestičním ratingem. Za hlavní důvod tohoto rozhodnutí je však považováno možné snížení ratingu Itálie.

Současně ve většině vyspělých zemí došlo k poklesu úrokových sazeb k nule a centrální banky vyhlásily programy nákupů aktiv. Za všechny jmenujme například Bank of England, Austrálii, Nový Zéland a samozřejmě Japonsko, kde nákupy široké škály aktiv mají již dlouhou historii. Jinde došlo „jen“ k poklesu úrokových sazeb na historická minima (Korea, Taiwan) a sazby se snižovaly i v zemích, jejichž měny utrpěly v posledních turbulencích výrazné ztráty jako Brazílie, Mexiko, Turecko či Jižní Afrika.

Stranou nezůstala ani **Česká národní banka**, když na posledních dvou zasedání bankovní rady **byla snížena základní sazba celkem o 125 bazických bodů na 1,00 %** a **další snížení úroků se očekává na zasedání začátkem května**. ČNB navíc deklarovala připravenost intervenovat na devizovém trhu s cílem reagovat na případné nadměrné výkyvy kurzu koruny. Řada členů bankovní rady upozornila na negativní dopady nadměrného oslabení koruny na podnikovou sféru. **Koruna bude pravděpodobně i v nejbližších týdnech citlivá na dění okolo koronaviru a na jeho dopady na sentiment globálních finančních trhů**.

Spolu s centrálními bankami pak **pomoc ekonomice přichází i ze strany jednotlivých vlád**. Po celém světě panuje široký konsenzus ohledně tohoto tématu a **v podstatě vlády všech zemí zasažených epidemií přichází s fiskálními stimuly**. Pro ilustraci zmiňme největší ekonomiku světa USA, kde byly nejprve schváleny dva „malé“ balíčky, které se zaměřovaly na „zdravotní aspekt“ šíření viru a pomoc přímo postiženým o velikosti 8 a 100 miliard dolarů. A tento týden došlo k dosažení dohody na „velkém“ balíku na podporu ekonomiky, který v mnoha ohledech napodobuje balíčky schválené v průběhu krize let 2008/2009. Velikost této pomoci by se měla blížit zhruba dvěma bilionům dolarů, tj. 9 % HDP. Palebná síla tohoto programu bude dále navýšena úvěry od FEDu, které by mohly dosáhnout až 4 biliónů dolarů. **Celkově se tedy jedná o rozsáhlou podporu poptávky a finanční stability firem v následujícím těžkém období**, která bude financována masivní emisí vládních dluhopisů.

Jako další pomoc ekonomice v boji proti pandemii koronaviru v Evropě nyní navrhuje Evropská komise plán v hodnotě dvou bilionů eur. Na tom by se měli lídři EU dohodnout v nejbližších dnech. Pracuje se také na vytvoření společných dluhopisů, takzvaných **koronabondů**, díky kterým by jednotlivé země eurozóny dosáhly na lepší podmínky financování. Tato iniciativa, ale zatím nenašla podporu u zemí, jako jsou Německo, nebo Nizozemsko, naopak pro je Itálie a také Francie.

Upozornění: Informace v tomto dokumentu připravila společnost Generali Investments CEE, investiční společnost, a.s. Při sestavení tohoto dokumentu vycházíme z důvěryhodných externích zdrojů, avšak nemůžeme odpovídat za úplnost a přesnost takto převzatých informací. Tento dokument poskytuje pouze obecné informace, nepředstavuje nabídku k nákupu či prodeji investičních fondů nebo programů a může být změněn bez předchozího upozornění. Názory a doporučení v analýze uvedené neberou v úvahu situaci a osobní poměry jednotlivých klientů, jejich finanční situaci, znalosti, zkušenosti, cíle nebo potřeby a jejich záměrem není doporučit konkrétní finanční nástroje nebo strategie konkrétním investorům. Minulé výnosy investičních aktiv nejsou zárukou výnosů v budoucnosti. Hodnota investic kolísá podle tržních podmínek, směnných kurzů a dalších vlivů a návratnost původně investovaných prostředků klienta není zaručena.
